

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 13CoP/123/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6721202189
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ján Burik
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:6721202189.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Jána Burika a členov senátu JUDr. Márie Dubcovej a Mgr. Zuzany Štolcovej, vo veci starostlivosti o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen, bytom ako matka, dieťa matky C. D. B., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XXX/XX, F. a otca C. G. B., G., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom G. XXXX/XX, F., zastúpeného právnym zástupcom JUDr. Petrom Bacíkom, advokátom, so sídlom H. XX, B. B., o zmenu výchovného prostredia u maloletého dieťaťa, na odvolanie matky proti výrokom II., III. a VII. rozsudku Okresného súdu Zvolen č.k. 17P/26/2021-607 zo dňa 24. októbra 2023

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu vo výrokoch o výživnom (II. a III.), vo výroku o povinnosti podrobiť sa odbornému poradenstvu (VII.), ako aj v súvisiacom výroku o náhrade trov konania (IX.) p o t v r d z u j e .

V ostatných odvolaním nenapadnutých častiach (výroky I., IV., V., VI., VIII.) zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

Žiaden z účastníkov n e m á n á r o k na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom Okresný súd Zvolen po tom, čo zveril maloletú do osobnej starostlivosti otca uložil povinnosť matke prispievať na maloletú sumou 200,- Eur mesačne. Na zameškanom výživnom povolil matke splátky po 50,- Eur splatné spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok pri nezaplatení jednej splátky a zároveň jej uložil povinnosť spolu s maloletou podrobiť sa odbornému poradenstvu. Svoje rozhodnutie v tejto časti odôvodnil § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 Zákona o rodine, keď konštatoval, že matka má príjem vo výške 2.000,- Eur mesačne (pozn. odvolacieho súdu, zrejme nedopatrením okresný súd uviedol „ročne“) zo živnosti a 2.000,- Eur ročne z pozemkov vo vlastníctve. Otec taktiež matke v poslednom období vyplatil z vyporiadania BSM sumu 42.819,24 Eur. Matka prispieva na výživu staršieho syna výživným vo výške 300,- Eur mesačne. Otec má čistý príjem vo výške 2.200,- Eur, pričom spláca hypotekárny úver vo výške 764,82 Eur, aby vyplatil matke horeuvedenú výplatu z vyporiadania BSM. Maloletá je žiačkou prvého ročníka päťročného štúdia na bilingválnom gymnáziu v B. B., a teda od poslednej úpravy výživného neodkladným opatrením, kde bola matke uložená povinnosť prispievať výživným vo výške 60,- Eur mesačne, došlo k zvýšeniu nákladov na jej osobnú starostlivosť. Mal za to, že je v možnostiach matky prispievať na maloletú sumou 200,- Eur mesačne na potreby maloletej, čomu zodpovedajú aj výdavky na jej starostlivosť. Zároveň túto povinnosť matke uložil odo dňa 12.06.2023, ako o to žiadala matka, nakoľko už v tom čase mala maloletá zvýšené výdavky. Mal za to, že psychologické poradenstvo je toho času najlepším spôsobom, ako sa pokúsiť obnoviť vzájomne empatický vzťah medzi matkou a dcérou, ich vzájomnú dôveru a radosť zo spoločne

stráveného času, nakoľko tento vzťah je zo strany dcéry odmietavo-vyhýbavý z dôvodu obáv maloletej z reakcie a nedostatočnej empatie matky.

2. Proti tomuto rozsudku podala odvolanie v zákonnej lehote matka maloletej (č.l. 620-621 spisu). Žiadala napadnutý rozsudok vo výrokoch o výživnom zmeniť a zaviazat' ju platiť výživné vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa. Namietala, že určené výživné nie je schopná platiť, nakoľko prácu opatrovateľky, ktorú vykonávala v I. bola nútená z dôvodu zlého zdravotného stavu ukončiť s účinnosťou od 30.09.2023 a v súčasnosti nedosahuje príjem. Nesúhlasila so záverom súdu, že jej príjem je 2.000,- Eur, nakoľko pomery na jej strane neboli dostatočne zistené. Súd nevykonal žiadne šetrenie k zisteniu súčasného príjmu, vychádzal zo stavu zisteného v roku 2021, a nie zo súčasného stavu. K majetkovým pomerom uviedla, že rodinný dom v k.ú. F. bol po vyporiadaní BSM s otcom prikázaný do jeho výlučného vlastníctva. Bývať plánuje v rodinnom dome v J., ktorý jej bol darovaný v roku 2004. Svoje bežné výdavky po ukončení práce v I. hradila výlučne s pomocou svojej matky. Poukázala na ďalšiu vyživovaciu povinnosť v sume 300,- Eur na maloletého syna. Odvolanie do výroku o povinnosti zúčastniť sa odborného poradenstva bližšie neodôvodnila. Poukázala na psychickú záťaž, ktorú jej spôsobujú súdne konania medzi účastníkmi, čoho dôsledkom bola jej pasivita v tomto konaní.

3. Otec vo svojom vyjadrení k odvolaniu matky (č.l. 627-631 spisu) poukazoval na formálne nedostatky odvolania týkajúce sa podpisu, resp. včasnosti podaného odvolania, na základe čoho žiadal odvolanie odmietnuť, eventuálne rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť. Mal za to, že odvolanie nepodpísala matka, s ktorou žil v manželstve od roku 2006 a jej podpis veľmi dobre pozná. Zároveň poukázal na prílohy pripojené k podanému vyjadreniu, na ktorých sú podpisy odvolateľky z priebehu posledných pár rokov. S poukazom na pečať súdu na podanom odvolaní mal za to, že bolo podané osobne, po uplynutí lehoty na podanie odvolania. Napadnuté rozhodnutie považoval za vecne správne, nakoľko súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav a tento správne vyhodnotil aj po právnej stránke. Poukázal, že odvolateľka nepredložila žiadny doklad o ukončení práce v Rakúsku z dôvodu zlého zdravotného stavu, a to ešte v júli 2023 (ku dňu 30.09.2023). Od detí mal informácie, že dňa 11.08.2023 ich navštívila matka v tábore v Sebechleboch, pričom deti neuviedli, že by bolo na nej niečo iné. K tvrdeniu odvolateľky, že nemá žiadny príjem uviedol, že suma 42.819,- Eur z titulu výplaty vyporiadania BSM bola matke riadne vyplatená prevodným príkazom zo dňa 30.06.2023. Poukázal na príjem matky, ktorá na pojednávaní dňa 31.03.2022 v konaní vedenom na okresnom súde pod sp.zn. 14C/9/2020 uviedla, že jej príjem je mesačne v čistom 2.000,- Eur zo živnosti v Rakúsku a príjem 2.000,- Eur ročne z toho, že vlastní podiely v urbári. Matka pracovala v I. viac ako 6 rokov, z dôvodu ktorého by mala po ukončení práce poberať dávku v nezamestnanosti, alebo obdobný príspevok. Náklady matky nie sú od júna 2020 vyššie ako 750,- Eur mesačne, čo je viac ako 3 roky, počas ktorých si mohla odložiť cca 1250,- Eur mesačne, v dôsledku ktorého matka má z čoho platiť výživné. Odvolateľka má kde bývať, je výlučnou vlastníčkou rodinného domu postaveného v katastrálnom území J., má k dispozícii dostatočné finančné prostriedky na plnenie vyživovacej povinnosti a zabezpečenie potrieb pre vlastnú obživu. Nemal vedomosť o tom, že by okrem psychických problémov trpela odvolateľka akýmkoľvek zdravotným znevýhodnením, ktoré by jej bránilo nájsť si prácu na Slovensku. Odvolací návrh považoval za morálne neuchopiteľný a v hrubom rozpore s § 62 a nasl. Zákona o rodine. Matka úplne zbytočne predlžovala konanie o vyporiadanie BSM, ako aj konanie o zmene výchovného prostredia k maloletej, menila argumentáciu, robila nezmyselné obštrukcie, čím sa konania predlžovali. Pojednávanie v konaní sa uskutočnilo dňa 24.10.2023, matka bola hospitalizovaná až dňa 15.11.2023, a teda jej nič nebránilo, aby sa zúčastnila osobne pojednávania, vyjadrila sa ku všetkým podstatným skutočnostiam a predložila dôkazy o svojich tvrdeniach. Vzhľadom ku skúsenostiam s matkou mal za to, že zas sa jedná o účelové konanie odvolateľky, aby nemusela akýmkoľvek spôsobom prispievať na svoje deti. Zopakoval majetkové pomery matky a doplnil, že ďalej vlastní osobné motorové vozidlo, a teda je v jej majetkových možnostiach, aby súdom priznané výživné riadne platila, a plnila si tak svoju úplne základnú povinnosť, ktorá predchádza všetky ostatné povinnosti. Uviedol očakávané budúce výdavky na maloleté deti, na ktorých sa matka môže podieľať zásadne len cez vyživovaciu povinnosť určenú súdom, nakoľko navyše na maloleté deti neprispieva. Záverom podaného vyjadrenia poukázal na § 44 CMP a doplnil, že matka naďalej prispieva na výživu len výživným vo výške 70,- Eur na maloletého, 60,- Eur na maloletú a splátku zameškaného výživného na maloletú aj na maloletého nezaplatila.

4. Kolízny opatrovník sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

5. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec v rozsahu mu danom ust. § 65, § 66 CMP a bez nariadenia pojednávania rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. a VII. a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania (IX.) ako vecne správny podľa ust. § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

6. Naposledy bolo vo veci úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Zvolen č.k. 5P/211/2015-282 zo dňa 24.09.2018, ktorým bolo manželstvo matky a otca rozvedené a maloletá bola zverená do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. Rozsudkom odvolacieho súdu - Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 16CoP/63/2018-363 zo dňa 04. apríla 2019 došlo k zmene výroku o osobnej starostlivosti k maloletej, ktorú odvolací súd zveril do osobnej starostlivosti matky, rozhodol o vyživovacej povinnosti otca k maloletej vo výške 80,- Eur mesačne a upravil styk otca s maloletou.

7. Vzhľadom na potrebu úpravy neodkladných pomerov medzi účastníkmi Okresný súd Zvolen uznesením č.k. 17P/26/2021-146 zo dňa 17.08.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici č.k. 13CoP/32/2021-183 zo dňa 27. septembra 2021 nariadil neodkladné opatrenie, ktorým maloletú dočasne odovzdal do starostlivosti otca a matke uložil povinnosť prispievať na výživu maloletej výživným vo výške 60,- Eur mesačne. Zároveň rozhodol, že neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedeného na okresnom súde pod sp.zn. 17P/26/2021.

8. Vychádzajúc z vyššie uvedených skutočností súd prvej inštancie postupoval správne, keď na základe návrhu otca skúmal, či od poslednej úpravy výživného došlo medzi účastníkmi k takej zmene pomerov, ktorá by odôvodňovala i zmenu pôvodného rozhodnutia (§ 26 Zákona o rodine). V tomto smere vykonal vo veci i dostatočné dokazovanie a vyvodil z neho správny záver, keď matku zaviazal prispievať na výživu maloletej sumou 200,- Eur mesačne.

9. Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu vyjadreného v Čl. 6 CMP súd postupuje tak, aby zistil skutočný stav veci, pričom vyjadrená povinnosť nie je podľa názoru odvolacieho súdu v civilnom mimosporovom konaní bezhraničná. Procesný postup súdu smerujúci k zisťovaniu skutočného stavu veci nie je možné dosiahnuť bez súčinnosti účastníkov konania, preto zákon aj v týchto veciach trvá na naplnení základných procesných povinností účastníkov konania - povinnosti tvrdenia právne relevantných skutočností a dôkaznej povinnosti. Zisťovaniu skutočného stavu veci preto zodpovedá zistenie takých skutočností, ktoré z hľadiska právnej normy smerujú k potvrdeniu oprávnenosti uplatneného nároku. Z tohto dôvodu súd nevyhovел odvolacej námietke matky, že určené výživné nie je schopná platiť. Súd prvej inštancie pri určovaní výšky výživného na strane povinného rodiča správne vyhodnotil majetkové pomery matky v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine s prihliadnutím na jej možnosti, t.j. na príjem, ktorý by mohla objektívne dosahovať za prácu opatrovateľky vykonávanú v Rakúsku, prihliadajúc i na samotné vyjadrenie matky zo dňa 27.07.2023 (č.l. 560 spisu), ktorým ospravedlnila neúčast' na pojednávaní, z dôvodu vykonávania práce v I., ako i ročný príjem z pozemkov vo vlastníctve matky. Nebolo zistené, že matka prácu v I. ukončila, prípadne, že tak konala zo zdravotných dôvodov. Za danej situácie pristúpil odvolací súd k akceptácii záveru prijatého súdom prvej inštancie, že matka je schopná hradiť výživné na maloletú v súdom určenej výške a rovnako tak aj splácať zameškané výživné (§ 62 ods. 2 Zákona o rodine).

10. Bolo by v rozpore so zásadou spravodlivosti a zásadou rovnosti rodičov v ich rodičovských právach a povinnostiach, ak by výdavky na maloletú znášal len jeden z rodičov. Príjmové možnosti rodičov maloletej sú porovnateľné, pričom otec poskytuje maloletej značne rozsiahlejšiu starostlivosť, a preto odvolací súd v tejto časti výroky II. a III. napadnutého rozhodnutia potvrdil.

11. Odvolací súd neprihliadol na námietky otca týkajúce sa formálnych nedostatkov podaného odvolania, keďže odvolanie bolo podané na poštovú prepravu v zákonom stanovenej lehote (§ 121 ods. 5 CSP). Z obsahu odvolania vyplýva, kto ho podal, voči ktorému rozhodnutiu a v akom rozsahu smeruje. Za takéhoto stavu nie je ani v možnostiach odvolacieho súdu skúmať pravosť podpisu odvolateľky len na základe pochybnosti otca (strany, ktorá odvolanie nepodala), keďže samotná odvolateľka podpis nespochybnila.

12. V každom konaní starostlivosti súdu o maloleté dieťa je prioritný záujem maloletého dieťaťa (Čl. 4 CMP). Vykonané dokazovanie dovoľuje prijať záver, že vzťah maloletej s matkou je nutné postupne obnoviť, čo je nepochybne v záujme maloletej.

13. Za takéhoto stavu, potom i odvolací súd (v súlade s názorom súdu prvej inštancie) dospel k presvedčeniu, že odborné poradenstvo je v predmetnom prípade najlepším spôsobom, ktorým možno dosiahnuť obnovenie vzájomných empatických vzťahov a vzájomnej dôvery matky s dcérou, a preto rozsudok súdu prvej inštancie aj v tejto časti (výrok VII.) ako vecne správny potvrdil.

14. V ostatných odvolaním nenapadnutých častiach (výroky I., IV., V., VI., VIII.) zostáva rozsudok okresného súdu nedotknutý.

15. O trovách odvolacieho konania súd rozhodol podľa ust. § 52 CMP s použitím ust. § 396 CSP a nepriznal žiadnemu z účastníkov nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Žiline pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie **n i e j e** prípustné.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).